

VERGİ DENETMENLERİNİN SON BEŞ YILLIK ÇALIŞMA SONUÇLARI

Özdemir Altınok
Vergi Denetmenleri Derneği
Genel Başkanı

I- GİRİŞ

Anayasamızın 73 üncü maddesi herkesi kamu giderlerini karşılamak üzere mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlü tutmuştur. Devlet gelirlerinin %80'ine yakını vergi gelirlerinden oluşmakta diğer gelirleri ise önem sırası itibariyle devlet borçlanmaları, mülk ve teşebbüs gelirlerinden oluşmaktadır.

Vergi kanunlarına göre üzerine vergi konulan mal, fiil veya ekonomik olayların parasal tutarı mükelleflerce veya vergi sorumlularınca beyan esasına göre vergi dairesine bildirilmekte, bu şekilde beyan edilen matrah üzerinden vergi hesaplanmaktadır. Bu durum ödenmesi gereken vergilerin doğruluğunun araştırılmasına ve vergi incelemesinin yapılmasını zorunlu kılmaktadır.

Vergi incelemesine yetkili kılınanlar mesleki ünvanları belirtilmek suretiyle Vergi Usul Kanununun 135 inci maddesinde belirtilmiştir. Buna göre vergi incelemesine yetkililer;

- Hesap Uzmanları ve yardımcıları,
- İlin en büyük malmemuru
- Vergi Denetmenleri ve yardımcıları, olup belirtilen görevliler yanında;
- Maliye Müfettişleri ve muavinleri,
- Gelirler Kontrolörleri ve stajyer Gelirler Kontrolörleri,

de vergi inceleme yapma yetkisine sahip bulunmaktadırlar.

II. VERGİ DENETMENLERİNİN GÖREV VE YETKİLERİ :

Vergi Denetmenleri Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü bünyesinde görev yapan denetim elemanlarıdır. Görev yerleri ise Gelirler Bölge Müdürlüğü ile il Defterdarlıklarıdır.

Vergi Denetmenleri, üniversitelerin en az dört yıllık lisans eğitimi veren; Hukuk, Siyasal Bilgiler, İktisat, İşletme, İdari Bilimler Fakültesi ve Yükseköğretim ile bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurtiçi ve yurtdışı öğrenimini bitirmiş olanlar arasından yarışına sınava sonucu seçilip alınarak, 3 yıllık yetiştirme dönemine tabi tutulduktan sonra mesleğe kabul edilirler. Bu şekilde mesleğe alınan Vergi Denetmenleri, şahsiyetlerini mesleki bilgi ve becerileri ile bütünleştirmek suretiyle, görevlerini en iyi şekilde, bağımsız ve tarafsız şekilde yapabilecek konuma gelirler.

A- Vergi Denetmenlerinin Üstlendiği Görevler :

24.6.1994 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 543 sayılı KHK'nin 14 üncü maddesi ile değiştirilen 178 Sayılı "Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin "43 üncü maddesi gereği çıkarılan "Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü Vergi Denetmenleri Görev, Yetki Çalışma ve Atama Yönetmeliğinin 8 inci maddesine göre Vergi Denetmenleri;

- 213 Sayılı Vergi Usul Kanununa göre vergi incelemesi ve denetim yapmakla,
- Yetkili merciler tarafından verilen teftiş ve soruşturma görevlerini ifa etmekle,
- Yetkili makamlarca kanun, kanun hükmünde kararname, kararname, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuat uyarınca verilecek işleri yapmakla,

görevlendirilmişlerdir. Vergi Denetmenleri bu görevleri yanında, gelir idaresi taşra birimlerinin eğitim ihtiyaçlarının giderilmesi, idari birim görevlerinin yokluğunda bu görevlere vekalet edilmesi ile beyanname dönemlerinde danışma hizmeti verilmesi görevlerini de başarıyla yerine getirmektedirler.

B- Vergi Denetmenlerinin Yaptığı Vergi İnceleme Sonuçları :

Yazımızın önceki bölümlerinde de belirttiğimiz üzere Vergi Denetmenlerinin Çalışmalarını vergi incelemesi, teftiş, soruşturma ve diğer işler olarak dört ana grupta toplayabiliriz. Bu görevlerden vergi incelemesi kamuoyu ve vergi mükelleflerini yakından ilgilendirmekte konu zaman zaman maliye idaresi tarafından görsel ve yazılı basında kamuoyunda duyurulmaktadır.

Önceki Maliye Bakanımız Sayın İsmet ATİLLA denetim gruplarından Maliye Müfettişleri, Hesap Uzmanları ve Gelirler Kontrolörlerinin çalışma sonuçlarını kamuoyuna açıklamış, ancak her nasılsa Vergi Denetmenlerinin çalışmaları bu açıklama içinde yer almamıştır.*

Bu durum kamuoyunun eksik bilgilendirilmesine neden olduğu gibi Vergi Denetmenlerinin de üzmüştür. Bu nedenle Vergi Denetmenleri Derneği olarak İstanbul, İzmir, Adana Şubelerimiz ve il temsilcilerimizden alınan bilgiler sonucu Vergi Denetmenlerinin son beş yıllık vergi inceleme sonuçlarını yazımızda yer vermeyi uygun bulduk.

Yıllar	Toplam İnceleme Sayısı	Vergi Denetmenlerince yapılan inceleme sayısı	Vergi Denetmenlerince İncelenen Matrah (Milyon TL)	Yapılan Vergi İncelemelerinde Bulunan Matrah Farkı (Milyon TL)
1991	78.803	71.494	2.705.332	1.107.387
1992	59.378	51.218	6.793.758	1.492.555
1993	68.954	60.670	13.024.213	4.312.855
1994	48.056	41.260	34.768.429	11.710.446
1995	56.076	47.649	59.664.532	19.149.031

Buna göre yapılan vergi incelemelerini sırasıyla; 1991 yılında %90, 1992 yılında %86, 1993 yılında %87, 1994 yılında %85, 1995 yılında %84'ü Vergi Denetmenlerince gerçekleştirilmiş olup bu durum Vergi İncelemelerinin büyük kısmının Vergi Denetmenlerince yerine getirildiğini göstermektedir.

III. SONUÇ :

Vergi Denetmenleri toplam 2045 sayısal mevcuduyla Maliye Bakanlığı bünyesinde vergi incelemelerinin büyük kısmını yerine getirmektedir.

Maliye Bakanlığınca kamuoyuna vergi denetim sonuçları ile ilgili yapılan açıklamalarda Vergi Denetmenlerinin yaptığı çalışmalara yer verilmemesi, kamuoyunun eksik bilgilendirilmesine neden olmuş bu durum Vergi Denetmenlerini üzmüş ve haklı tepkilerine neden olmuştur.

Dileğimiz bu gibi yaklaşımlara son verilerek Vergi Denetmenlerinin çalışmalarını dikkate alınmasının sağlanması uygun olacaktır.

* Yaklaşım Dergisi, Sayı 34.